

Min oppgave i kampen mot kommunismen er avsluttet

Taler

Henry Oliver Rinnan

Sted

Trondheim

Omstendigheter

Landsvikoppgjøret, Frostating lagmannsrett

- 1 Dommen over Rinnan og hans folk er gjengitt på nettstedet
<http://rinnanbanden.no>

Da jeg ble klar over at denne rettssaken ville bli ført for en norsk sivil domstol,
5 uttalte jeg ønsket om å opptre uten forsvarer. Årsaken var at jeg hadde fortalt
om de såkalte forbrytelser, og jeg var klar over at jeg ikke kunne forlange at de
ble forsvart. Overrettssakfører Selmer er min politiske motstander, og jeg finner
det naturlig at han ikke vil forsvare mine handlinger.

- 10 Statsadvokaten har gott uttrykk for under sin omtale av etterretningstjenesten,
at ingen har gjort sitt land større og farligere enn etterretningsfolkene. Jeg er
enig i dette, sa Rinnan. Overfor de nordmenn som nå hersker i Norge vil jeg
hevde at de stod like meget i engelsk tjeneste som jeg stod i tysk tjeneste. Jeg har
kjennskap til det engelske etterretningsvesen, og kjenner også de metoder som
15 der har vært benyttet.

- Statsadvokaten har særliglagt vekt på arbeidets strategiske betydning. Jeg har
snakket med mange av disse etterretningsfolkene, og ved forhør fått vite at de
hadde som spesialoppgave å beskytte den engelske konvoitjenesten til Russland
20 ved hjelp av et sendernett i Nord-Norge, men de hadde også til oppgave å
hindre tyske konvoier til Finnland. Når engelskmennene gikk så langt at de
senket hurtigruteskipene, jeg vil ikke beskyldre den norske regjering for det,
mente jeg med min politiske innstilling at det var min plikt å være med å avsløre
disse sendere. Jeg gikk inn for oppgaven så godt jeg kunne, og mener at jeg
25 hermed har spart mange menneskeliv. Det var min mening at et eller to
menneskeliv ikke spilte noen rolle i et slikt oppgjør, hvor millioner av

menneker ble ofret på begge kanter. Jeg vet med sikkerhet at hundrevis av nordmenn og titusenvis av tyskere ble reddet på grunn av dette arbeidet.

30 Etter internasjonal lov, sa Rinnan videre, er det en selvfølge at vi kunne ha stilt mange mennesker for standrett og skutt dem innen 48 timer. Jeg kan åpent og ærlig si at ikke en av de telegrafister som ble arrestert på grunn av mitt arbeid er stilt for noen domstol. Da jeg gikk inn i etterretningstjenesten satte jeg meget inn på å avverge at det skulle gå for mange menneskeliv, og både Flesch og
35 Stübbs forsøkte å føye meg i dette. Det heter at tusen nordmenn er arrestert, og jeg tror statsadvokaten her har tatt for lite i, men minst 500 av disse hadde forbrutt seg på en slik måte, sa Rinnan, at vi kunne ha stilt dem for standrett. Det er gjort bare i et par tilfelle, hevdet han videre.

40 I spionasjens fotspor, fortsatte Rinnan, og han hevdet at unntagelsestilstanden i Trondheim skyldets sabotasjeaksjonene i Orkanger og Malm. Rediess hadde forlangt at også 10 mann fra Nord-Trøndelag skulle skytes. Jeg tror det var jeg og Martens som fikk avverget dette. Kanskje gjorde jeg det fordi jeg selv er nord-trønder, og at det stod flere personer på listen som jeg kjente fra før.

45 En annen form for etterretningstjenesten som statsadvokaten har berørt i forbindelse med Lola¹ er terroren. Rinnan hevdet at flere etterretningsfolk som stod i samme stilling som han selv var blit likvidert. Til tross for at statsadvokaten allerede har imøtegått meg, vil jeg si at vi kjente meget godt til
50 den norske særdomstolen i England. Det er meget mulig at statsadvokaten har rett når han sier at den var militær. (Statsadvokat Lyng hevdet som kjent at hvis angivere er likvidert etter ordre, er ordren kommet fra militære myndigheter). Rinnan hevdet som sikkert at nordmenn er dømt til døden i England, og at dødsdommene er fullbyrdet her. Han ville også henvise til at Danmark har
55 likvidert 50 såkalte tyske leiesvenner.

Det negative spill har jeg til en viss grad oppfunnet selv, hevdet Rinnan videre, og jeg er også på en måte enig med statsadvokaten i at det er moralsk forkastelig, men det er iallfall en kjensgjerning at «det negative spill» i en viss form har vært
60 benyttet i mange år. Det er riktig som statsadvokaten sier at etterretningstjeneste er løgn, man forsøker å lure hverandre så godt man kan, men samtidig vil jeg si at det er like nødvendig i en krig som kuler og krutt.

Jeg er avskåret fra å bevise at engelskmennene også har benyttet tortur, bemerket

Rinnan, men han hevdet at tyskerne satt inne med opplysninger om behandlingen av fanger i russiske fengsler. Hva engelskmennene angikk henviste han til avisreferater fra en underhusdebatt, hvor behandlingen av tyske fanger i engelske fangeleirer var sterkt kritisert.

70

Rinnan kom så inn på motivene for at han gikk inn i NS og i tyskernes tjeneste. De vil for øvrig være kjent fra hans tidligere forklaringer. Han hadde fulgt oppropene fra framstående nordmenn til fordel for Finnland under vinterkrigen, og meldt seg frivillig. Her kom han med i en etterretningsgruppe, hvor han hevdet å ha vært negativ kontakt for en fremmed makt. Senere ble denne gruppen oppløst, og på tross av at han var nasjonalsosialistisk innstilt før krigen, stilte han seg lojal overfor konge og regjering under den tyske invasjonen. Han deltok frivillig i krigen, men ble skuffet over engelskmennenes innsats.

80

Da jeg kom hjem, sa han, kunne jeg, hvor rart det enn høres, ha spyttet på tyskerne, men jeg var også bitter på regjeringen som i årene før krigen hadde sørget for at vi ikke var i stand til å forsvare oss. Quislings oppfordring til soldatene om å dra hjem, oppfattet også jeg som landsforræderi, sa Rinnan videre, men etter å ha hørt Terbovens tale 26. september 1941, hvor det het at Nygårdsvolds regjering var avsatt av Stortinget, gikk jeg inn i NS.

85

Da krigen mellom Tyskland og Russland brøt ut fikk han også et annet bilde av krigssituasjonen. Han gikk inn i etterretningstjenesten med oppgaven å bekjempe kommunistiske organisasjoner i Norge og delvis utenfor Norge. Jeg betrakter det ennå i dag ikke som noen landsforrædersk handling. Jeg gikk inn for oppgaven med glød og iver, og skammer meg ikke over det.

90

Rinnan behandlet så et par punkter i tiltalebeslutningen, og hevdet at han hadde reddet 300 menneskeliv ved å avverge en streik fagorganisasjonen planla. Vikna-saken karakteriserte han som det mørkeste kapittelet i Sonderabteilung Lolas arbeid. Han gjennomgikk denne saken og hevdet at tyskerne var redd for en invasjon. Det var ved sårdomstol besluttet at de to skulle skytes. I dag får Sonderabteilung Lola skylden for alt, sa han, men de som ble skut var dømt av tyskerne, og det var naturligvis jeg som fikk ordren om å utføre det.

100

Det har vært nevnt i denne rettssaken at tyskerne skjøv nordmennene foran seg, og jeg må dessverre erklære meg enig i det. Det gjør meg ondt. Jeg har imidlertid

105 handlet etter ordre som SS-mann. Flesch sa i sin forklaring at jeg ikke kan betraktes som SS-mann. Jeg kan dessverre ikke motbevise det, for papirene mine er blitt borte.

Rinnan hevder videre at han var nødt til å uskadeliggjøre Henry Thingstad og
110 Carsten Wærdahl. Ellers ville de ha uskadeliggjort ham. Begge forsøkte gang på gang å ta livet av meg, og de gikk så langt at det var på et hengende hår at ikke min kone og mine barn ble sprengt i luften. Så rart det enn høres, sa Rinnan videre, var jeg mot arrestasjoner. Jeg hadde hver dag anledning til å se hvor vanskelig de norske fangene hadde det (!) og jeg har da så meget følelse selv om
115 de sakkyndige mener det er smått bevendt.

Rinnan nevnte at det i andre distrikter av landet hvor han ikke hadde arbeidet, eller iallfall arbeidet litet, var felt 225 standrettdommer over norske patrioter, mens det i Trøndelag bare er avsagt 30 slike dommer. Dette tok han som et bevis
120 på at han hadde spart menneskeliv. Han mente ikke å føre krig mot det norske folk, sa han, men det gjaldt å arbeide for opprettholdelse av ro og orden. - Forøvrig var hans oppgave å rette spionasjen mot Russland.

Rinnan antydte bare vagt de hemmelige dokumenter han har hevdet å ha vært i
125 besittelse av. Helt fra 1941 til kapitulasjonen fikk jeg til stadighet klare beviser for at det var krefter som hadde store planer med Norge, planer som jeg mente var bort i veggene. Det er mulig at våre opplysninger har vært feilaktige, det vil framtiden vise, men jeg tror jeg snakker sant. Jeg har snakket med folk som har kjennskap til tingene.

130 Videre understreket Rinnan at Ragnvald Rian jr. ble dømt til døden ved tysk standrett, og det var ham selv og tyskeren Pfaller som skjøt. Han fastholdt også at det forelå standrettsdom over Frøyland, Bjørnebo og frk. Arentz. Jeg venter ikke at tyskerne skal tilstå det, men det må være klart at jeg ikke alene har truffet
135 en slik beslutning. Jeg har heller aldri protestert skarpere enn i dette tilfelle.

Til slutt kom han med en del supplerende bemerkninger om sine medskyldige, og understreket den tvang som har foreligget. Han henviste også til at hans beste medarbeidere, de som har utført mest for ham, og skaffet ham flest
140 opplysninger, er døde. De som sitter på tiltalebenken har for det meste vært aksjonsmenn, sa han, og det er ikke så meget de har ytet. Et fåtall av dem har vært med i virkelig etterretningsarbeid. - Disiplinen i Lola var streng, og den som

145 ikke utførte ordre risikerte døden. Det er også sant det de tiltalte forteller, at de ikke var klar over virksomhetens art da de begynte. Jeg kunne jo ikke sette dem inn i det hemmelige arbeid i første omgang. De er faktisk lurt inn i avdelingen.

Til slutt understreket Rinnan at han har lagt kortene på bordet. Alle tilfeller av tortur og drap er kartlagt. Det eneste som ikke er kartlagt er
150 etterretningsarbeidet. Opplysninger, som jeg av visse grunner ikke vil komme nærmere inn på, har jeg stilt til disposisjon for dem som vil benytte seg av det. - Jeg betrakter min oppgave i kampen mot kommunismen som avsluttet, sa han.

155 ¹ Lola: Sonderabteilung Lola, også kjent som «Rinnanbanden», var en gruppe norske angivere under den tyske Sicherheitsdienst i Trondheim. Gruppen drev infiltrasjon i den norske motstandsbevegelsen, og foretok hvert også egne forhør med tortur. Under landsvikoppgjøret ble Rinnan og ti andre medlemmer av gruppen dømt til døden.

160

Kilde

Klaus Grøneng: En blodig dokumentasjon fra oppgjøret med Rinnanbanden. Stjørdal 1995, s. 525-530.

165

Emner

Andre verdenskrig, Forsvarstale, Landssvik, Rinnanbanden

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/min-oppgave-i-kampen-mot-kommunismen-er-avsluttet>

170

175

180